

ДЕРЖАВНО - ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Ніжнік А. А., студент

Науковий керівник: Оленцевич Н. В., к.е.н., доцент

Донецький національний технічний університет

За останнє десятиріччя шляхом неефективної регуляторної політики, що впроваджувалася в галузі науки та інновацій в Україні все більшої актуальності набуває проблема партнерства в інноваційній сфері. Держава всі ці роки повинна була приймати активну участь у інноваційному процесі, не маючи гідного підґрунтя. Та як, показав час, держава неспроможна виконувати функції, які вказані у ст. 328 Господарського кодексу України та ст. 6 Закону України «Про інноваційну діяльність», а саме фінансувати, організувати та навіть здійснити належне регулювання у цій сфері.

Дослідженням проблем державно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку здійснюють переважно зарубіжні вчені: Л. Миндели, В. Кнюпфер, Н. Золотих, В. Варнавський, Б. Вейс та інш.

Найбільш ефективним механізмом вирішення соціально-економічних проблем сучасної України є інноваційне державно-приватне партнерство. У якості найважливіших характеристик державно-приватного партнерства слід розглядати її не ієрархічність, яка виражається в паритеті, рівність прав і відповідальності учасників один перед одним.

Закон України «Про державно-приватне партнерство»[1] виділяє різноманітні сфери застосування партнерства, але не розглядає інноваційну сферу та науково-технічну. Тому не існує будь-яких механізмів, інструментів для використання державно-приватного партнерства у інноваційній сфері.

Згідно визначення Комітету організації економічного співробітництва та розвитку з наукової і технологічної політики під партнерством між державним і приватним секторами економіки в інноваційній сфері слід розуміти «будь-які офіційні відносини або домовленості на фіксований (необмежений) період часу, між державними і приватними учасниками, в якому обидві сторони взаємодіють у процесі прийняття рішення та інвестують обмежені ресурси, такі як фінанси, персонал, обладнання, інформація для досягнення конкретних цілей у визначеній сфері науки, технології та інновацій» [2].

Мета державно-приватного партнерства у інноваційній сфері – досягнення вагомих науково-технічних результатів, об'єднуючи досвід та уміння державних та приватних партнерів, шляхом ефективного впровадження новітніх інновацій, для отримання фінансових та соціально-економічних результатів.

Згідно методології Світового банку, до складу проектів державно-приватного партнерства, включено проекти, що реалізуються на основі договорів управління, оренди, концесії, продажу активів. Якщо участь приватного партнера у його реалізації становить не менше 25%, а проект продажу активів – якщо хоча б 5 % акцій належать приватним власникам, то проект вважається державно-приватним партнерством. Такий підхід до

розуміння не відповідає вимогам українського законодавства, згідно якого, зокрема, об'єкти не можуть бути приватизовані протягом усього строку дії угоди, об'єктами не можуть бути об'єкти, щодо яких прийнято рішення про приватизацію. Наведені дані моніторингу Світового банку не можна вважати ілюстрацією реального стану розвитку партнерства в Україні. Між тим, офіційна систематизована інформація щодо державно-приватного партнерства в Україні відсутня. Варто зазначити, що практичне застосування партнерства не набуло достатнього розвитку в Україні, прикладів успішних інвестиційних проектів на принципах державно-приватного партнерства досі немає [3].

Гарантовані вигоди держави від залучення бізнесу в інноваційну сферу:

1. Підвищення якості та зменшення вартості державного замовлення;
2. Застосування на практиці отриманих результатів досліджень і розробок державного сектора шляхом «виращування» їх комерційної реалізації;
3. За допомогою зниження ризику інвестицій збільшення державної підтримки досліджень і розробок бізнесу;
4. Відкриття нових шляхів реалізації результатів роботи науково-дослідного сектора.

Як показує світовий досвід, створення технологічних державно-приватних партнерств та розподіл ризиків між державою та бізнесом (інвестором) сприяє залученню в інноваційну сферу приватних партнерів.

Для отримання державою зазначених вигод мають бути створені інституційні умови розвитку державно-приватного партнерства в інноваційній сфері. Потрібно не забувати, що держава не тільки бере на себе частину ризику і інвестує істотні кошти в нові проекти, а й створює загальноекономічні умови, що визначають розвиток інноваційної діяльності. Держава повинна створювати стимули для розвитку інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів та й усувати системні недоліки, що перешкоджають інноваційному розвитку.

Оскільки, для оцінки якості інноваційних проектів чиновники не мають достатньої кваліфікації, потрібна підтримка інноваційних компаній через бізнес-посередників. Розвиток інноваційних кластерів за участю державних структур дадуть змогу обміну досвідом між середнім та малим бізнесом. Саме обмін успішним досвідом сприятиме виробництву конкурентоздатної (інноваційної, високотехнологічної) продукції, яка буде забезпечувати стабільні й високі темпи економічного зростання та створювати умови повноправного членства України у Європейському Союзі.

Література.

1. Закон України від 1.07.2010 р. №2004-VI «Про державно-приватне партнерство» [Електронний ресурс]/Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2404-17>.
2. Public/private partnerships for innovation: policy rationale, trends and issues, 10-12 December. Headquarters. Paris, OECD, 2002
3. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні: аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/816/>